

કવીન

‘વિક્ટોરીયા’

સીનેમા

મોટી ઘડિ-
યાળ આગળ

—સુરત.—

‘ગોબી’

મદદગાર

યાને

હસ્તો

ખુરખો

૫૦૦૦૦ ફીટ.

૪૦ ભાગમાં

ઇ નામ

છેલ્લે સુધી અડધીઆં સાયવો રાખજો છેલ્લે દિવસે રોકડ રૂા ૧૫૦

શનીવાર તા. ૭-૪-૨૭ થી શુક્રવાર તા. ૧૩-૪-૨૭ સુધી પાચમા અડવાડીઆતા
બે હપતાનો દુકસાર.

નોંધ:—“અખતર” આફતમાં સર્જને, નિશાનિ તેનો આધાર છે.
સદાયક તે સગ સુદિનો, જે “ગોબી મદદગાર” છે.

૩૮૬૨ પના મે જહાંદાર, જહાંદાર આવી (દિબાચો.)

હજારો શુક છે તે પાક પરવર હીજારના કે જેણે કુલ જહાન, એકા કીધા છે. જે તમામ જગતનો માલીક છે જેણે આ જગતમાં દરેક ચીજ ઉપર આદમ-બદ યાને માણસને સરહારી આપી છે. અને સર્વથી વધારે કીમતી રતન અક્કલ તે અક્કલ આપી છે. અને તેજ અક્કલથી કાળાં માયાનાં માનવાં શું નથી કરી શકતા? વીસમી સદીમાં હજારો હુન્નરની ઉચ્છવાઈલ થઈ તેમાં “સીનેમા”ના હુન્નરે બસ કમાલ કરો નાંખી છે. તમામ મહેનતથી થાકેલા ઈનસાનને ખાતર બે કલાકની મોજમજહુનું સાધન ખાસ “સીનેમા”જ છે. તેમાં સર્વથી મુખ્ય બાબનું “ફીલ્મો”ની છે કે જેની ઉપર તમામ “સીનેમા”ના બીજનેસનો આધાર છે. કારણ કે સારી ફીલ્મો હોય તોજ સીનેમાનો બીજનેસ મુધારી શકે આ અદના “કવીન વિક્ટોરીયા સીનેમા” કે જે ફક્ત આઠ મહિનાનું હજી બાળક છે જેણે પોતાની “ઓપર્નીંગ નાઈટ” યાને શરૂઆત “સાલમો” પ્રોટીઆ” મારશેલા” આતીશે ઈસ્ક” “સરકસની મુઢરી” વીગેરે નામ ચીન ફીલ્મોની સાથે “બેક બોક્સ” “દશક્ષાપનો દલ્લો” “જુહોરા” જેવી નામચીન સીરીયલોથી કીધી છે. અને જેની તારીફ સુરતની સીનમાની શોખીન પ્રજાએ બખબલ કીધી છે. જેથી અમોને કાંઈક નવું કરી બતાવવાની ઉલટ થઈ છે તેલા માટેજ “ખાસ સીઝન માટે” નામચીન ફીલ્મ મેકર “પાયે”ની “ગેબી મદદગાર”ની અતી પાવરકુલ સીરીયલ સુરતની શોખીન પ્રજા સનમુખ મુકોએ છીએ કે જે મેળવવા માટે અમને ખરચનો ભારે લોગ આપવો પડ્યો છે. પણ આશા છે કે સુરતની શોખીન પ્રજા (કવીન વિક્ટોરીયાના માનવતા પેત્રનો) કુમોને જે આશરો આપતી આવી છે તેથી વધુ આશરો આપશે તો અમે અમારી મહેનતનો અને ખરચનો બદલો મળી ચુકેલો સમજીશું. અને અમને ઉમે છે કે પરવર દેગારની મહેરબાનીથી એક એકથી બઠીયાતી સીરીયલ ફીલ્મો સુરતની કદરદાન પ્રજા સનમુખ રબુ કરીશું.

લી૦ માલીક,

“કવીન વિક્ટોરીયા સીનેમા.”

લેખક:—બી. બી. પટેલ ઉર્ફે “અખતર.”

ગૂજરાત વિદ્યાર્પઠ ગ્રંથાલય

[ગૂજરાતી લેખીરાખિટ પંચાયત]

અનુક્રમાંક ૬૮૬૨

વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ ઝોલા મદદગાર

વિષય ૬-૧૩

ગેળી મદદગાર.

પ્રકરણ ૩૩-૩૪ મું.

“ વૃક્ષથી વેલ ન છુટી પડે, કદી છુટી પડે તો ફરે તે ચડે,
“ નવ ડાંગથી પાણી તો જુદાં પડે, કદી જુદાં પડે તો ફરી તે મળે,
“ ત્યમ આશક માણુકના ઉરમાં, પડી પ્રેમની ગાંઠ કદી ન છુટે,
“ કદી છુટતી તો તળમાં મતી એકજ, પ્રેમ સંબંધ કદી ન વછુટે.

તેમજ તે મધુરી માણુક મારગેરી, જોકે વહાલ ડેવીડ સાથે રીસાણી હતી. તો પણ અત્યારે તે સુદર બાગના બાકપર વહાલાના વીચાર કરતી હતી. ખરેખર પ્રેમ, એ એક અજબ દીવાનાપણું છે, કે જેમાં સપડાયેલાં આશક માણુક એક દીવાનાની માફક “ ક્ષણમાં હસ્તાં, ક્ષણમાં રડતાં, ક્ષણમાં રમતાં તન્મય થઈ, ક્ષણમાં અટકી, ક્ષણમાં છટકી; કદી કરતાં દુસ્મન થઈ. ” તેમજ આ મારગેરી ને ડેવીડનું હતું, પરંતુ પ્રેમની મજબૂત શૃંખલા એમ “ ડાંગથી પાણી છુટાં પડવા દે ” એહ ક્યાં હતું ?

તેણીને હમણાં પોલીસ ડીટેક્ટીવ અરીસાના પડછાયાથી ડીટેક્ટીવ ટેલી-આફ કરવાની રીત શીખડી ગયો હોવાથી તે અરીસો તેણીના હાથમાં જ હતો, ને તેમાં પોતાનું ચુખ જોતી મારગેરી, પોતાના મુખ સાથે વહાલા ડેવીડનું મુખ કલ્પનામાં ચીતારતી હતી, એટલે માં પ્યારમાં ડેવીડનો હરીફ બનેલો, અને મારગેરીનું પણ હીલ છતી જતાર લેહી ખુરખાવાગાને ચહેરો કાચમાં (અરીસામાં) દેખાયો, ને તેણી ચમકી !

નીર્મળ આકાશમાં જાણે, ચઢી આવેલી કાળી મેઘ વાદળી-તેમ તે ચોખખા નીર્મળ કાચમાં મેઘના જેવી ગાંભીર બુખવાળાની કાળી આકૃતિ જોતાં, મારગેરી ચમકી તુરત ઉભી થઈ, તે લેહી શખસને ભેટવા ઉડી, પણ એકજ પળમાં તે ચહેરો બાગની લતાઓમાં અદ્રશ્ય થઈ ગયો, છતાં તેણી ઉઠી પાછળ ફેરી પરંતુ આશ્ચર્ય

વહાલેની ઝાડની ઘટામાંથી તો સેક્રેટરી ડેવીડ મેનલી ઉતાવળે પગલે આ તરફ આવતો હતો, ત્યારે લાક્ષીય માસ્તર ક્યાં ગયો ?

અહો, અને અશ્ચર્ય વચે તરંગ મુગ્ધ બનેલી બાળા મારગેરીએ એક પળની ચુપકીકી પકડી, પણ ડેવીડ નજદીક આવી પહોંચતાં તેણીએ તેને નહીં બોલાવવાનો નીશ્ચય કર્યો હતો, છતાં આગળ પડી બોલી “ ડેવીડ તું અહીં ઝાડની ઘટામાં શું કરતો હતો ? ”

“ હું તો આ નજદીકની ટેકરીપર ગયો હતો, ત્યાંથી આવું છું, ને તેને ભેટ આપવા માટે એક કુતરો ખરીદી લાવવા મારો વીચાર થયો છે, તેથી મારી મોટર કારમાં તમેલામાં લેવા બહુ ” એમ કહી તે વિચીત્ર ખંસલાતો સેક્રેટરી

રેટરી હંધુ ઘાલી તળેલા તરફ ગયો, ને મારગેરી તેની પીઠ તરફ જોતી, તો કણમાં પેલી લતામંડપમાં દ્રષ્ટી નાંખતી વહેમનાં તુરંગમાં ત્યાંજ ઉભી હતી.

“શું, આ ડેવીડજ લાક્ષીંગ મારતર હશે? નહીં, તેમ તો બને નહીં, જો તેમ હોય તો—જ્યારે તેને પોલીસોએ પકડ્યો ત્યારે બીજો લાક્ષીંગ મારક ક્યાંથી આવ્યોને હાજર થયો,” તે મધુરી માથુકે મનમાંજ પ્રશ્ન કરી મનમજ ખુલાસો કર્યો. પણ હજી તેણી પોતાના મન સાથે આ વીચાર કરે છે, એટલામાં તે મોટર તળેલાની તરફ એક માણસને છુપાઈ જતો જોયો.

સોંહની હાજરી જેમ જાનવરો સુધ્ધાથીજ સમજી જાય છે, તેમ તે ભરાઈ છુપાઈ જતાં આકારની પીઠ પરથી તેણી તેને જોળખી ગઈ, તેણીએ એક ધીમી ચીસ પાડી, “ઓ આ કોણ લીગર?”

અને ખરેજ તે લોખંડી પંજવાળો લીગર હતો, કે જે તળેલામાંથી મોટર લઈ બહાર નીકળતા ડેવીડનીજ પુઠ પકડવાની તક શોધતો. તે જેમ દરમાંથી બહાર નીકળતા હંદર તરફ બીલાડો તાકી રહે, તેમ તળેલાની બાજુમાં છુપાઈ તાકી રહ્યો, તેજ વખતે જો ત્રણ સીસેટીયોના અવાજ ઝાડની ઘટામાંથી સંભળાયા.

શું કરવું? ડેવીડને દુરમનના હાથમાં સપડાવા દેવો? તે બનેજ કેમ, અરે જ્યાં મુખી બહાલા ડેવીડનું દુઃખ તે કેમજ જોઈ શકે, તેણીએ એકદમ ડેવીડને ચેતાવવા વિચાર કર્યો, પરંતુ તે પહેલાં તો ડેવીડ, રેલ્વેના મંદનની પેઠે મોટર સાઈકલપર બેસી ઉપડી ગયો, ને લીગરનો આકાર પણ ઝાડીમાં અદ્રશ્ય થઈ ગયો.

મારગેરીની છાતી ભયથી ધડકી, તેણી ડેવીડને અટકાવવા દોડી, કાળના સુખમાં જતો બચાવવા દોડી, અને ઉતાર, આ, ડેવીડ કરી તેણી બુમો પાડવા લાગી, પરંતુ હાય, અફસોસ, તે કાળના ચક્રથી ઘેરાયેલો હોય, કે પછી અન્ય તુરંગમાં તણુયો હોય, ગમે તેમ, પણ તે દુર્ભાગી ડેવીડ મારગેરીની બુમ નહિ સાંભળતાં મોટર સમીકલ લઈ રસ્તેજ પડ્યો, ને તે સાથે મારગેરીના દિલમાં પણ ભયનો પડયો પડ્યો.

તેણી મોટર સમીકલપર ડેવીડને અદ્રશ્ય થતો જોઈ એકદમ અગાશીપર દોડી, ને દુરબીન લઈ જોવા લાગી કે સામીકલપર ગયેલા ડેવીડને લીગર ઘેરી લીધો, કે શું થયું? પરંતુ આશ્ચર્ય, તે ઉતારવાળી મોટરસાઈકલ, જેમ દોડતાં શાકુડો પોતાનાં પીછાં સંકેલી “જોમાં હાખલ થઈ જાય, તેમ તે નજદીકની સાત તાકવાળી કહેવાતી ઝાડીમાંજ હાખલ થઈ.

મારગેરી નીચે ઉતરી તે ઝાડી તરફ દોડી, ઘરની નજદીક આ ઝાડી આવી હતી કે જેની બાજુ નાના મોટા ટંકરાએ છંચર્યા હતા, છતાં આ ભયવાળી જગ્યાએ નીભંચ બનેલી હિમતવાન મારગેરી દોડી ગઈ, કેમકે તેણીને ડેવીડના પ્રેમે આકર્ષણ કર્યું હતું.

તેણી ત્યાં ગઈ ને ગભરાટમાં પડી ગઈ, કે નહીં લીગર અંતે તેના જોડીદારો ડેવીડની પછગ તોજ ઝાડીમાં પેસતા હતા, મારગેરી પણ પોતાનો ગભરાટ છુપાવી ધીમે ધીમે તેઓની પુઠે ગઈ, તો ઝાડની ઘટા વચ્ચે ડેવીડની સાઈકલ એકવી હતી પરંતુ ત્યાં ડેવીડનો પતો નહીં હતો.

તેણી આશ્ચર્ય સાથે ધીમે કદમે આગળ વધી કેમ કે લીગર ને તેણી ગોઠીયાઓ, ડેવીડને આ બીડીમાં ચોધી રહ્યા હતા, તેથી તેણી પણ પાછળ ગઈ અને કમનસીબી પણ તેણીની સાથે ગઈ, કેમકે તેણી જરા આગળ જરા આગળ જતાં એક નાની ડોળાવવાળી ટેકરી ઉતરવા ગઈ, ને પગ સરકયો, પગ સરકવા સાથે તેણી ટેકરીપરથી ગબડી.

આગળ જઈ પહોંચેલા લીગરે તેણીને જોઈ, અને શીકારને બામાં સપડાવેલા જોઈ તેના ટીલમાં ખુશાલી છવાઈ, તે ઠોડયો, અને ગોઠીયા આપ કહ્યો, ને મારગેરીને પકડવા ઠોડયો, પરંતુ ગબડાયાથી ગભરાયેલી મારગેરી જેમ કહ્યું મારતાં પડી ગયેલી હરીણી કુદકે. મારી ઉભી થઈ ફાંગો ભરતી ફરી નહીં, તેમ ઉભી થઈ નહાસવા લાગી.

બાણે ગાયની પાછળ દોડત કસાઈયો, તેમ મારગેરીની પુઠે ઠોડતા લીગર ને તેના જોડીયા લગભગ નજદીકમાં થઈ ગયા, ને તેથી મારગેરી એક મોટા પથરની નીચે ભરાઈ ગઈ, લીગરે ત્યાં જોયું, તો અહીં આશ્ચર્ય, લેહો પુરખાવાળો તે પથરની ઓથે ભરાઈ બેઠો હતો.

મારગેરી પણ જ્યાં ડેવીડને જોવાની આશા રાખતો હતો ત્યાં આ લેહો પુરખાવાળાને જોઈ ચક્રીત થઈ, પરંતુ આ વખત આશ્ચર્ય પામવાનો નહોતો, તેથી તેણીએ તુર્તજ આ પાછળ દોડ્યા આવતા ભયથી પુરખાવાળાને સાવચેત કર્યો ને તે તો બાણે આવા ભયને માટે હમેશા તૈયાર હોય. તેમ સેજ પણ ગભરાટ વગર પોતાની પીસ્તોલ ફેંડી, ને આગળ વધતા લીગરના એક જોડીયાને ત્યાંજ બેલાવ કર્યો.

રહામેથી પણ ગોળીયો છુટી, પરંતુ પુરખાવાળો એવી જગાએ બેઠો હતો, કે જ્યાંથી પોતે ને મારગેરી સલામત રહી લીગરપર પીસ્તોલનો મારો ચલાવી શકે, ને તેથી લીગર આગળ વધો શક્યો નહી, પરંતુ પુરખાવાળાની આવતી ગોળીઓ ને કારતુસો પોતાની ટોપીપર સીલી તેણે પોતાના જોડીકાશ પાસે ખુશાલીથી પુકાર્યું, “શીકર નહી, પુરખાવાળા પાસે કારતુસો ખલાસ થયાં છે, તે પોતાની પીસ્તોલમાં બીજી નકામી ચીજો ભરી ફેંડી નહીં પણુને ડરાવે છે, માટે ઠોડો, હવે તેને ઘેરી દ્યો.”

લીગરને હુકમ સાંભળતાંજ વડુંનના કીણાપર ધસેલા જરમનો માફક તે બદમાશો પેલા પથરના કામચલાઉ કોટપર ધસી ગયા, પરંતુ તેજ વખતે રહામેથી સર ગોઠડનને પોલીસ સીપાહીઓ આવી પહોંચ્યા, કેમકે જ્યારે પુરખાવાળાએ પીસ્તોલબાણ ચાલુ રાખી હતી, ત્યારે મારગેરીએ પેલા ડીટેક્ટીવ રૂઢીબી ગલાસના પડછાયાથી ટેલીગ્રામ ફરી પોતાના રહામે આવેલા ઘેરમાં મુશકેલીની ખબર આપી હતી, ને તેથી તે ફાજ મદદે આવી હતી.

મોટી ભાગનહાસ થઈ રહી, કેટલાક બદમાશો પકડ્યા, ને કેટલાક નહાસી ગયા, અને પોલીસો જેને માટે આવ્યા હતા, તે લીગર, ને આ બાણુથી લેહો પુરખાવાળો એ બને અદ્રશ્ય થઈ ગયા.

મારગેરી આફતમાંથી બચી ઘેર આવી ત્યાં તો રહામેથી મોદર સાઈફલ પર ડેવીડને કુતરા સાથે આવતો જોયો.

“ડેવીડ, સાત તાડવાળા જંગલમાં ખેસી તું શું કરતો હતો ?” ડેવીડ આવી પહોંચતા ચક્રગંજની મારગેરીયે પુછ્યું, “હું તો આ કુતરા લેવા ગયો હતો, હું ઈંદ્ર શાત બંડ પાસે હતો નહીં,” મારગેરી સાથે ગંભીર બની ડેવીડે કહ્યું, “ને તે સાંભળી મારગેરી તો દીલસુદ્ધ જ બની ગઈ, અને ડેવીડે કુતરા લેતે આપવા માંડ્યો તે પણ છલકે કરી ન લેતાં, બનડી,

“શું પ્યારમાં પડેલો હશે, કે બેનફની રીત આ,

“જ્યાં એક છે અંતર અરે ત્યાં, ભીંસાની ભીંતકા ?

“પણ શું ભીંજતા રાખી ?” ડેવીડે મનાવતાં પુછ્યું. છતાં તેણીની રાષ બરી આંખ, બાજે ડેવીડનું અંતર વાંચી લેવા, તેનો ભેદ બાણી લેવા તેના હૃદયમાં ઉતરી જતી હોય તેમ આંસુની રેખા સાથે તેની તન્દ્ર ત્રાટક મારી રહી.

અંક ૨ બે.

બાજે વહાલ આશકને પજવ્યા બદલ, આ તેણે ભેટ આપેલા કુતરા આગળ તેણી માફ માંગતી હોય, ફરી આશા માંગતી હોય, તેમ મારગેરી તે ડેવીડ ભેટ આપેલા નાના કુતરાને છાતીમાં દબાવતી, નચવતી બેઠી હતી, એ એક એકાંત આરડો હતો, ને તેમાં કુતરા સાથે મારગેરી બરાબર રમતે ચઢી હતી, એટલામાં ડેવીડ ત્યાં આવી પહોંચ્યો. ને તે એજ ગુરૂસે થયેલી પ્રિયાને મનાવી લેવાના પ્રશંગથી તે તેણીની નજદીક ગયો.

પરંતુ કેટલીક વખત આવી પ્રેમધેલી માથુકામાં બને છે, તેમજ અહીં બન્યું, ને અત્યાર મુઠ્ઠી ગેલ કરી ચડેલી મારગેરી એકદમ બ્રુટી ચઢાવી ગંભીર બની, તેણીને ગઈ કાલની વાત હૃદયે ચઢી આવી, ને તેથી મોઢું ચઢાવી બેઠી-છતાં ડેવીડે આવતાંની સાથે તેણીને પ્રેમમાં પીગાળવા પ્રયત્ન કર્યો.

પરંતુ મહેનત બરબાદ, તેણી તો છલકે કરી કઠી; બહાર જવા ધસી, ને તે વખતે ડેવીડથી ધીરજ ન રહી ગઈ, કે આ એજ પ્રેમ પ્રદેપથી વધુ મંદર લાગતી માથુકને તેણે પકડી ગાયમાં દાખી અધરામૃત પીધું, ઇચ્છા વિરૂદ્ધ ચુંબન લીધું.

લાય મુખતિયકે મુખને, ચુંબન બેર કરત લસે

છોહતિયા પિયમે લહે, સેય ‘મિતા’ અભિધાન કહે.

આ મુજબ એક બીજાના મુખ પાસે લાવી ઇચ્છા વિરૂદ્ધ કરેલું “મિતા” નામનું ચુંબન માથુક મારગેરીને દીલથી તો રંજન કરનારું હતું, છતાં તેણી પોતાનો હપરનો પ્રકોપ જણાવવા છોડઈ પડી, ને તેણીના છેડાવા સાથજ સર ગોલડન ત્યાં દાખલ થયો કેમકે ડેવીડ ને મારગેરીના મુખનું ચુંબન કરવાનો પ્રકાર આજેજ તેણે પહેલવહેલા જોયો. ને તેમાંયે વળી લોગભોગે મારગેરીની ઇચ્છા વિરૂદ્ધ એ કુલ્ય ડેવીડને કાતો બેઈ સર ગોલડન મૂસે થયો.

“ડેવીડ ! તે હવે હજી બહાર છુટ લેવા માંડી છે, ને તેથી હવે હું તારી નોકરી નથી ઇચ્છતો તને આજથી રજા આપતામાં આવે છે,” તે અંદર આવી પહોંચેલા ગોલડને આવતાંની સાથે છેપાઈ કહ્યું, ને મારગેરીયે પણ તેનો ભેટ આપેલો કુતરા ફરી તેનેજ સોંપી દઈ મુંગી રબ આપી દીધી.

“હીક, ત્યારે હું મઉ છું,” એક પળની છવાયેલી ગભીર ચુપકીથી તોડતાં ઉવીડે કહ્યું, ને તે હીકરા સમાન રાખેલા સેકરેટરી. મારગેરીના હૃદયના શણગારરૂપ સેકરેટરી પોતાના નાના કુતરા સાથે ત્યાંથી વીલે વાને દરવાજા તરફ ફર્યો, તેની આશાનો દીવો એલવાઈ ગયે, તેની આશામાં અંધકાર ફરી વળ્યો—કેમ કે—

“જહી આશા દીવો, તહીં જરૂર અંધાર રજની વધુ જ્યાં એ ખીલે, તિમિર વધુ ત્યાં ગાઢજ નકી. તેમજ જ્યાં આશાનો દિવો છે, ત્યાં અંધારી રાત પણ છે, તેવીજ રીતે, આપણા ઉવીડે મારગેરીના ભરથાર થવાની જે આશાઓનાં, જે ઇચ્છાઓ ની રોશની દીલમાં પ્રગટાવી હતી, તેના ઉપર નીરાશાનો અંધકાર ફરી વળ્યો, છે એક ઉંડા નીશ્વાસ સાથે દરવાજો ખોલ્યો, ને ઉવીડ બહાર પડ્યો,—પરંતુ તેજ વખતે જાણે ક્યાણુ આશા દેવી પાછળ દોડતી હોય, વીધાતા નશીબ ફેરવવા આવતી હોય, તેમ પાછળથી દોડી આવેલી હાંચ બાળા મારગેરીના બે હાથ તેના માનીતા કુતરાપર ફરી વળ્યા. અને—

“આપેલું અંતર જે તારું, ભેટ્યો તો લુટી લે, ‘સ્નેહ રમરણીની ભેટ આ છુદરી, શ્યા માટે જુટી લે, કે પાઠી ફરી.....

મમ મુખતા માફ કરી

એ મુખમાંથી નીરોળેલા મંદ મીઠા આશાજનક ઉદ્ગારો નીકળી હવામાં મળી ગયા, કે પછી ઉવીડના હૃદયમાં પેસી ગયા, ગમી તે પરંતુ તુર્તજ તે આશાજ થએલા આશકે પોતાની પાછી લઈ લીધેલી ભેટ (પેલો નાનો કુતરો) માથુક મારગેરીના હાથમાં મુકી રસ્તો માર્યો.

અને મારગેરી તે વહાતાના કુતરાને ચુંબન કરતી, પ્રેમતા કે પછી પસ્તાવાના અત્રુ સારતી, દીલગીરીના પડધારૂપ કારી કાઢેલી પ્રતીમા સમી ત્યાંજ ઉડી રહી, કોય પર પણ પછી બેસી ગઈ, શોકના વાદળમાં છવાઈ ગઈ, કે જે ભેદ ગોઢડન પણ કંઈક ગંભીર વીચારના વનળમાં કમળની માફક ગોથા ખાવા લાગ્યો.

ઉવીડને રમ્મ આપી દીધા પછીનો આ પહેલોજ દીવસ સર ગોઢડનના ઘરમાં દીલગીરીમાંજ પસાર થયો, દરેકને ઉવીડનો વિયોગ સાલવા લાગ્યો, ને તે ભુલવાજ ખીજે દીવસ મારગેરીનો જન્મ દીવસ હોવાથી એક મોટા મેળાવણી સર ગોઢડને યોજના કરી.

તે એક પીકનેક પાર્ટીનો દેખાવ નજરે પડતો હતો, મુરખ દાનમાં બગલાની પાંખ જેવા ઉભાં કરેલા સફેદ તંબુઓમાં પરોણાઓની મોટી હાજરી ભમી હતી, નાચ રગને ગાનતાનનાં મારગેરી સર્વતુ ધ્યાન ખેંચી રહી હતી, કેમકે તેણીના મુખપર આ ખુશાલીના પ્રસંગમાં ઉવીડની યાદથી તડકામાં એક એક આછી વાદળા સમી સેજ શોક છાયા છવાયેલી હતી, ને તેથી તેણી સેજ વધુ અંશે ગંભીર દેખાઈ વધુ આકર્ષક લાગતી હતી, કેમકે યુવાન બાળામાં ગંભીરપણું, એ એક આકર્ષણ છે.

આ આકર્ષણથી કેટલાક જવાનો આકર્ષાઈ નાચ વખતે તેણીની સાથે નાચવા હરીફાઈ કરવા લાગ્યા, ને કેઈને પણ વધુ વજન આપ્યા વગર મારગેરી એક ચંત્રવત નજદીક આતા કેઈ પણ જવાનની ભેડીદાર બની નાચવા લાગી,

ડેન્સ (નાચ) પુરો થયો ને સઘળાં ખાણાંના ટેબલ પર ખીરાજ્યાં, ખટલરો વીવીયા લાણીયો પીરસવા લાગ્યાં, જોટલામાં ટેલીફોનની ઘંટી વાગી, ને સર જોહન ટેલીફોન પર ગયા.

“હું તમોને તરફી આપનાર તમારો એક વખતનો નોકર સેક્રેટરી ડેવીડ છઉંને-ને અત્યારે તમોને ઘણાજ એકસ પ્રસંગને માટે મળવા માગું છું આ વખતની રજા છે?” સ્લામેથી ડેવીડનો અવાજ આવ્યો.

“હા આવો હું અગાઉની વાત ભુલી ગયો છઉં” પ્રેમની લાગણીથી રોજ પરતાતા કડક જોહન નરમ થઈ મળવા આવવા આજ્ઞા આપી, ને થોડી પળમાં તો મોટર સાર્નિકલ દોરવાતો ડેવીડ ત્યાં આવી પહોંચ્યો, ને “તંબુની બહાર નીકળો, તંબુની બહાર નીકળો, હમણાજ તંબુ ઉડી જશે” કહી જીમ પાડતો તે સઘળાને બહાર કાઢવા લાગ્યો.

સઘળાં મીજબાનાં ચોકી ઉઠ્યાં, ને ડેવીડની બચકર ચેતવણીને ખુલાસો પુછ્યા વગરજ સઘળાં ખાણાંના તંબુમાંથી ઉડી બહાર દોડી આવ્યાં. કે એકજ મીનીટમાં જાણે જવાણાગુખાં પરાડ ફાડતો હોય, તેવો બચકર ભડકો થયો, ને જોત જોતામાં તે ખાણાને માટે ઉભો કરેલો વીશાળ તંબુ અરધો જમીનદોસ્ત થયો.

આ કેમ થયું? ને ડેવીડે અગાઉથી તે કેમ જાણ્યું એજ પ્રશ્ન સઘળાનાં મોઢામાં રમી રહ્યો છતાં કંઈ પણ વધુ ખુલાસો કરવા ડેવીડ ઉભો ન રહેતાં ઉચક દીસે જોહન સાથે સેકન્ડ કરી તે આવ્યો ગયો, કે જેને જતો જોઈ સીઓના ટોળામાં ઉભેલી એક નવચેવાનાની આંખમાંથી મોતીના દાણા સમાં બે ત્રણ આંસુઓ ખરી પડ્યાં- તે આંસુ ખાળનાર કોણ? ને આ રંગમાં ભગ કરનાર કોણ? તે તમે જરૂર જાણી શકશો. (આ વખતની રસમય સીરી ઝોમાં)

પ્રકરણ ૩૫ ૩૬ મું.

“હું ખાત્રીથી કહું છું કે ડેવીડ, પોતે જ લાફીંગ માર્ક છે” તે સુંદર મુખવાળી મારગેરીને સમજાવતા પોલીસ ડીટેક્ટીવ બોલતો હતો.

“પણ જો તેમ હોય તો જે દીવસે ડેવીડને પોલીસે પકડયો, ત્યારે સામી બાબુધી બીજે લાફીંગ માર્ક ક્યાંથી આવી ઉભો?” મારગેરીયે અગાઉના બનાવની યાદ કરતાં વા લાધી.

“તે લેક મીસ મારગેરી તમે ન સમજો, તે હીંદુસ્તાન દેવના જોલીયા ફકીરો ને મહાત્માની એક ગુપ્ત વિદ્યા છે, કે જે વિદ્યાને યોગ્ય વિદ્યા કહે છે, ને એ યોગ્ય વિદ્યાને બળે મધુસ કેદ ખાનની દીવાલો વચેથી અદ્રશ્ય થઈ શકે છે, નવાં રૂપો ધરી શકે છે, કંઈ અમતકારો કરી શકે છે,” ડીટેક્ટીવે પોતાનો અંબુલર ને શોધ ખોળતું દિગ્દર્શન કરાવતાં મારગેરીને સમજાવ્યું.

“ત્યારે શું એ હીંદુઓની યોગ વિદ્યા ડેવીડમાં છે?” મારગેરીએ આ વાતને વગર પાયાની માની શંકાથી પુછ્યું.

“હા, હોવીજ જોઈએ, કેમકે ડેવીડનો જન્મ હીંદુસ્તાનમાં થયેલો છે, ને તેથી તે વીંધા તેણે સંપાદન કરી હોય અને તે દિવસે આપણાં વચે ઉભેલો છતાં

નજરમાંથીની ટીક કરી તે ગેબી પુરખાવાળો બની સામે આવી ઉભો હોય, તો એ બનતાએગ છે ? ડીટેક્ટીવે કહ્યું, ને મારગેરી રસ્તામે કંઈ કહેવા જતી હતી, એટલામાં ડીટેક્ટીવના એક માણસ ત્યાં ખાતમી આપવા આવ્યો, ને તેણે જણાવ્યું કે, આ ગામડામાં આનો રહેલા વીલક્રીસન નામના ગ્રહસ્થને ત્યાં ગઈ કાલ રાત્રે આર્યન કલોના મણસો ચોરી કરતા હતા, પરંતુ લાર્ડીંગ મારકે તે ચોરી થતાં અટકાવી, આર્યન કલોના માણસોને સપડાવી દીધા છે, કહેવાય છે કે વીલક્રીસન ને ત્યાંની એક જવાન છોકરી સાથે પુરખાવાળાને પ્યાર છે.

“ કહી બને નહી-પુરખાવાળો મારા શીવાય કદી કોઈને ચહાતોજ નથી ” મારગેરી વચમાંજ ઉશકેરાઈ બેસી ઉઠી.

“ અરે, કદી બને નહી શું, મહે મારી નજરે જોયું છે, કેમકે, જે વખતે ચોરી કરવા લીગરના માણસો આવ્યાં. તે વખતે નજદીગી હાટેલમાં હું પણ વીલક્રીસનના બે એક નોકરો સાથે કોફી પીતો હતો, એટલામાં લાર્ડીંગ મારકે આવી ખારીયેથી અમેને ચેનાવ્યા “ કે વીલક્રીસનના ઘરની અંદર બહમાશો પેઠા છે, દોડો. ”

હું પણ વીલક્રીસનના આદમીયો સાથે દોડ્યો, તો લીગરના બે માણસોને વીલક્રીસનનું ઘર છુટનાં દેખ્યાં, તેજ ચોરડામાં વીલક્રીસનની જવાન છોકરી મુતી હતી, પરંતુ તે ખીચારી ગભરાઈ માથાપર ચોઢી સુધે ગઈ, પણ અમે પહોંચી જઈ બહમાશોને પકડ્યા, છતાં તે જોરાવર લુચ્ચાઓ અમને પટકી છટક્યા, ને બહાર રાખેલી પોતાની મોટરમાં બેસી રસ્તે પડવા મોટર ચલાવી, પણ મોટર ચાલીજ નહી, કેમકે લાર્ડીંગ મારકે મજબુત દોરડાથી એક થાંભલા સાથે તે મોટરને બાંધી લીધો હતો.

મોટર ન ચાલી ત્યારે બહમાશો ગભરાયા, ને નીચે ઉતરી નહાસવા બધ, એવાજ અમોએ દોડી જઈ સામટો હલ્લો કરી તેઓને પકડી લીધા, અને અમો બહમાશોને પકડી પછા વળ્યા, ત્યારે તે જવાન છોકરી પુરખાવાળા લાર્ડીંગની બાથમાં દબાયેલી હતી, તે તેણીને ક્રીસ લેતો હતો.

હું તુરંત મારી પોસ્તોલ સાથે તે ભેદી શખ્સને પકડવા દોડ્યો, પરંતુ તે ગેબી શક્તિવાળો લાર્ડીંગ જાણે મ્હારો વીચાર પામી ગયો હોય, તેમ તે નવ જવાન મિકરીને બાથમાંથી કોડી ત્યાંથી નહાસાં ગયો. ડીટેક્ટીવના બસુસે લાંબો ખુલાસો સાંભળતાં મારગેરી ઘણું જોયેન દેખાણું.

મીસ મારગેરી ઉશકેરાઈ ન બાળ્યો, હું હવે ખાત્રીથી કહું છું કે ડેવીડજ લાર્ડીંગ મારક છે. જરા મારી સાથે આવો, હું તેની હીંમત ચલાવું. ”

તેઓ હાલમાં જ્યાં ડેવીડ રહેતો હતો, ત્યાં આવી પહોંચ્યા અને દુરબીન-માંથી જોવા લાગ્યાં, તો ડેવીડ ઘેરમાંથી બહાર નીકળતો દેખાયો.

ડીટેક્ટીવ ને મારગેરી એક બાબુ છુપાઈ ગયાં, ને દુરબીનથી વધુ ને વધુ જોવા લાગ્યા, તો ડેવીડને નજદીક આવેલાં કાળા પથરાઓનાં ખડકોનાં પાછળ જતો જોયો. ને તેણે “ ડેવીડ ત્યાં કેમ ગયો હશે ? ” એ શંકા મારગેરી કરે એટલામાં તો તે કાળાં ખડકમાંથી નજીકે કોઈ કાળો આકાર જન્મતો હોય તેમ લાર્ડીંગ મારક બહાર પડ્યો.

“ કેમ. મીસ, મારગેરી, હું કહેતો હતો એમ ડેવીડન લાફીંગ માસ્ક છે, એ ખત્રી થઈ ? ” ડીટેક્ટીવે ડેવીડને ગ્રહણ લાફીંગને ખડક પાછળથી નીકળતો જોઈ મારગેરીને કહ્યું.

“ નહીં તેમ ખત્રી કેમ થાય ? શું તે ખડક પાછળ ગયો, ને આ લાફીંગ ખડક પાછળથી નીકળ્યો એટલે તે ડેવીડન છે, એમ કેમ કહી શકાય, વળી ડેવીડ પણ મુનેજ આસે છે, જો તેજ લાફીંગ માસ્ક હોય તો તે પણ કરી પેલી અજાણી છોકરીને ચુંબન કરેજ નહીં ” મારગેરીયે ડીટેક્ટીવને શંકા દેખાડી સુચવ્યું.

“ ઠીક ત્યારે કોડા આપણે એને પાડીયે ” એમ કહી ડીટેક્ટીવ તે ખડક આગળ ઉભેલા લાફીંગની પુઠે પડયો, પરંતુ એતે ફરી તે કાળાં પથરના પેટ-માંજ પેસી ગયો.

“ તે કરી કોઈ છોકરી સાથે પ્યાર કરેજ નહીં ” હજુ તે ઈશ્કેખીમાર જાળળા મારગેરી મક્કમપણે ડીટેક્ટીવને જણાવતી હતી, પણ એટલામાં ડીટેક્ટીવે શુપચુપ તેણીનાં ધ્યાન સામેની બહારની લાગમાં ખેંચ્યું, ને મારગેરીની આંખમાં ચક્કર આવ્યાં, કેમકે, અરેજ એક સુંદર છોકરીને પુરખાવાળો લાફીંગ અંક તો બુલાવી—

મીઠાં અનેરાં ચુંબનો, કંઈ રનેહનાં હેતો હતો.

ઉર ઇશ્કનો “ એક ભાગ ” તે જન દાનમાં દેતો હતો.

કે જે દેખાવ જોઈનેજ મારગેરી લગભગ મુર્છીત થઈ જત, પણ સારા નસીબે ડીટેક્ટીવે તેણીને હાથનો અધાર આપી બચાવી લાફીંગને પકડવા ઉશકેરી.

સીંદણ દેડાણી, તેણીનો ગ્રેમ રેવમાં બદલાઈ ગયો. ને પુરખાવાળાને પકડવા તે પણ ડીટેક્ટીવ સાથે તે લતા તરફ દોડી પણ પુરખાવાળો તેઓની સામે ખડખડ હસી પેલી જવાન જાળાને દોડી આગ્રુમાં તરવર રાખેલી મોટર-સાઇકલ પર ચઢી જોત જોતામાં બેમાકુમ વાઈ ગયો.

“ બસ હવે આ પાપી બેવફા નરને પકડાવા હું પણ તમારી સથે સામેલ છઉ ” મારગેરી તે છોકરીના જર્મ પછી ઉશકેરાઈ બોલી, ને ડીટેક્ટીવને પણ એટલુંજ જોઈતું હતું, કેમકે મારગેરીની મદદ વગર ચતુર લાફીંગને પુરખાવાળા પોષાકની મુખ્ય સાબીતીયો સાથે પકડી શકાય તેમ નહોતું.

ડીટેક્ટીવ તેજ સાંજે છટકું જોઈવ્યું, ને લોગરના નામથી તેને (લાફીંગને) ચીઠી લખી, જેમાં જણાવ્યું કે તારી નવી માથુક મીસ વીલક્રીસનને હવે મળવું હોય તો મારગેરીના નામની આજુપર ચર વાગે વ્યવસ્થા ” આવી મતતલની ચીઠી લખી પેલા ડાળા ખડક આગળ મુકી.

ને તે ચીઠી લાફીંગના હાથમાં જવાને બદલે ત્યાં ભટકવા નીકળેલા ખુદ લોગરનાજ હાથમાં ગઈ. ને તેથી લોગર તે ચીઠીના કેવો ઉપયોગ કર્યો ? ને પુરખાવાળાનું શું થયું ? તે ભયંકર બનાવ જુઓ.

પ્રકરણ ૩૭ મું.

ખીલી હતી સંપુર્ણ તે સરખતા દર્શાવતી
નવ પદ્મવે કુલવાડીએ મીઠી સુગંધી આપતી.
ત્રિવલ્લી કદળી ને કમળ ત્યાં દેખતાં દીલગં ઠરે
ને છાંયમાં ક્ષણ બેસતાં પુરા પરિશ્રમને હરે
કંઈ નવિન શાખા ને કળી, વળા વાટીકા દીપાવતી
કંઈ રંગ લોગી બ્રમરને લાલચ વડે લલચાવતી
ઝરમર ઝરે ઝરણાં અમીરસનાં અહોનીશ ત્યાં અતી
પીતો પરંતુ એક પાંધી એ અજબ જેવી કૃતી
ચાહતો હતો માળી છતાં તે વાડી તો ંહેમે ભરી
નવ દાદ, દે કંઈ દીલની, એ વાડી? કે વનિતા ખરી?

તે બન્ને ખરી, અહીં ખીલેલી વા-પુલવાડી-પણ હતી, ને ખીલેલાં
અંગવાળી નવયૌવના નારી મારગેરી પણ હતી, તે સુગંધી લતાથી શુયોભીત
કુલવાડીમાં મારગેરી યુવાનીની મસ્તોમાં ઉભી હતી, ને ડેવીડ તેણી રહામે
ઉભો, વિનવાતો હતો! “હું તને સાચું કહું છું કે હું લાડીંગ મારક નથી.”

“અહને હવે તારા બોલના પર વિશ્વાસ નથી,” મારગેરીયે ચુંબન લેવા
લીધેલો પોતાનો હાથ ડેવીડના હાથમાંથી ખેંચી લેતાં કહ્યું.

“વારૂ, ત્યારે હું જાઉં છું, પણ સમુર, આ એક ચીઠી લાડીંગે તારા માટે
આપી છે,” એક ચીઠી કાઢતાં ડેવીડે કહ્યું.—મારગેરીયે કંપતે હાથે તે ચીઠી
લીધી, તેમાં લખેલું હતું કે. “ંહાલી મારગેરી, મહારાપર વિશ્વાસ મુકજે, હું
તનેજ ચાહું છું હું ખુદના કસમ ખાઈને કહું છું કે મહેં મીસ લીલકીસને ચુંબન
લીધું નથી, છતાં તહેં તે નજરે જોણું હોય તો તે વાતમાં લેદ છે-પણ આ
તને અપંચ થયેલું શરીર-કદી ખીજનો સ્પર્શ કરેજ નહી, કેમકે,-

મરે બુખે તોયે, હરણ કદિ હીંસા નવ કરે
બળે દાઝે તોયે સુખડ સુગંધી નાં પરહરે
ખરો પ્રેમી તેવો, મરણ સુધિયે નાં સત ચુકે
બલેને આવી કે, સનમુખ અતી લાલચ મુકે

બસ, આ લાડીંગ મારકનો પ્રેમનો ખાત્રો દર્શક પત્ર વાંચતાં મારગેરીનું
હૃદયું કંઈ કંઈ આશાઓમાં ઉભરવા લાગ્યું, પણ તેજ પળે તેઓની પાછળની
વાતમાંથી પોલીસ કોન્સ્ટેબલ કાકા કુદી પડયા, ને તેણે ડેવીડને મારગેરી
વચેની તમામ વાતો સાંભળેલી હોવાથી પેલો ખુરખવાળાનો કાગળ મારગેરી
આગળથી લેવા માંગ્યો.

પણ, ડેવીડ વચે પડ્યો, તેણે તે કાગળ મારગેરીના હાથમાંથી લઈ પોતાના
ખીસામાં સેરવી દીધો, ને પોલીસ કાગનો મીઝજ ગયો, તેણે ડેવીડ પર હુમલો
કરી તે કાગળ ઝુટવી લેવા કોશિશ કરી, ને તેનું પરિણામ એ આવ્યું કે
બને બથડી પડયા

લેંચના ભાઈ જેવા બડા મસ્તાન પોલીસ કાકા સાથે પતલા અંજનો અથ-
મચેલા ડેવીડ, બણે હાથીતું કુંબસ્થળ ફાડવા તઈયાર થયેલા કેસરી સીંહ જેવો
દેખાવા લાગ્યો, ને તે પતલો પણ પહેલવાન જેવો ડેવીડ જરૂર આ પોલીસ
કાકાનો હાંડકાં પાંસળાંનો સારી રીતે ખુરદો કરતે, પણ એટલામાં સ્થામિથી
બીજા બે પોલીસોને ગોલ્ડન તેઓ તરફ દોડતા આવ્યા. ને તેથી લાચારીથી
ડેવીડ આ હાંપી ગયેલા પોલીસ ભાઈને પડતો મુકી નાઠો.

પોલીસો પાછળ દોડ્યા, પરંતુ ડેવીડ, સર ગોલ્ડનનાજ ઓરડામાં જઇ
બસાઈ ગયો, અંદરથી દરવાજાને બંધ કર્યો, પોલીસોએ આવી દરવાજાને ખોલવા
બણ્યોએ હુકમ કર્યો, પણ દરવાજાને ઉઘડ્યો નહીં ત્યારે સર ગોલ્ડનને વચે નાંખ્યાં
ગોલ્ડને અંદર ઘુસેલા ડેવીડને “પોલીસના કામમાં દખલ કરવાથી કાયદામાં સપ-
કાઈશ” વિગેરે સમજણના શબ્દો કહી દરવાજા ખુલો કરવા કહ્યું.

દરવાજા ખુલ્યો, ને પોલીસ ને ગોલ્ડન અંદર દોડ્યા. તો તેજ વખતે પેલો
લેડી ખુરખાવાળો આકાર હાથમાં પીસ્તોલ સાથે ખુલામાંથી નીકળી આવતો
દેખાયો, આ ખુરખવાળા લાપ્શીંગે વિચિત્ર અવાજે પોકાર્યું, “સદ્ગળા આ ઓરડામાં
ગોલ્ડવેલી ખુરશીપર બેસી જાઓ. ને ડેવીડને ન્હાસવની તક આપો, કેમકે આ
ભારી વાટે કુદી બહાર પડ્યો છે, બે મહારો આ હુકમ નહિ માનવામાં આવે તો
ગોળીથી એકેકને વીંધી નાંખીશ.

ઓ મહારા ખુદા! સાત બહારની ભરેલી પીસ્તોલ હાથમાં ધરનારનો આ
ઓરડર કેણુ રદ કરા શકે? પોલીસ પપા પણ હાથમાં ઉંચા કરી ખુરશીપર
બેસી ગયા, કે તુતંજ બહારથી બારણું બંધ કરી ખુરખાવાળો છટકી ગયો.

તે શયતાનજદો જવા પછી સર ગોલ્ડન ને પોલીસો બારી વાટે કુદી
બહાર પડ્યા, ને દોડતા જ્યાં બાગમાં મારગેરી હસ્તી ઉભી હતી, તેણીને આવી
પુછ્યું, “ડેવીડને ત્હોં અહીંથી પસાર થતાં જોયો?”

“હા, તે તો ક્યારનો અહીંથી નાસી ગયો” પોલીસની ફોજેતીપર હસતી
તે ચાલાક છોકરી બોલી, પોલીસો પણ હોલ કરડતા પોતાને ઠેકાણે ગયા.

તેજ દીવસની સાંજ મંદ મંદ પવનથી, -આથમતા સુર્યથી, -શાંત વાતા
પવનથી વધુ રળીઆમણી લાગતી હતી, કે જે પવનનો લાભ લઈ બગીચાની કું-
જમાં બાંધેલા હીચકાપર સુતાં સુતાં કાગળીયાં ચીતરતા ડેવીડ તરફ મારગેરી ગઈ.

મારગેરીની મતલબ આજે એકજ હતી, ને તે એજ હતી કે ડેવીડપર
છુપી નજર નાખવી, ને તેથી તેણી હીચકાની પાછળનાં કુલ ઝાડમાં છુપાઈ ડે-
વીડની હીલચાલ જોઈ રહી, ડેવીડ કાંઈક લખવામાં તહીન થયો હતો, એટલામાં
એક પતંગીયું ઉડતું ઉડતું, આવ્યું, ને ડેવીડના હાથપર બેઠું-હાથપરથી ઉડા-
ડ્યું તો માથા પર બેઠું-માથાપરથી ઉડાડ્યું તો નાકપર બેઠું. ડેવીડ કંટાળ્યો,
ને છેડાઈ તે પતંગીયાનો શીકાર કરવા ને તેને પકડી લેવા હાથની ઝપટ મારતો
તેની પાછળ દોડ્યો, ચાલાક પતંગીયું આમથી તેમ ઉડવા લાગ્યું, ને તેને પક-
ડવા જતાં ડેવીડના હાથ અરસપરસ પછડાઈ લાત્ર થયા, ને એક બડ સાથે અ-
ચડાયો, છતાં તે તેની પુઠેજ દોડ્યો.

એજ વખતે મારગેરીયે આવી ડેવીડે લખેલી નોટ છુલા પરથી ઉપાડી લીધી, ને ઝાંઝની પાછળ જઈ વાંચી, તો અહ ! તેણીનું 'શું આશ્ચર્ય', તે નોટમાં નક્કીકના પહાડની એક છુપી તલેસ્માતી ગુફાના રસ્તાની યાદી હતી.

તેણી આ ચીઠી પોતાના ગાઉનમાં સંતાડી ઉઘી. એટલામાં આથમતાં સૂર્યની રોશનીમાં ડેવીડને તેણીયે પેલા પહાડ તરફ જતો જોયો, તેણી છુપી છુપી તેની પછવાડે ગઈ.

પ્રકરણ ૩૮ મું.

નહાસે ત્રાસે, કમળ વદની, સુઠરી કે. સહુથી
બીકે જેવી, હરિણિ પડતી, સીંહની ત્રાડ સુધી
કંપે છાતી થરથર થતી, ગાત્ર ઢીલાં કરીને
તોયે તે તો પડતિ પડતી, નાસતી ત્યાં ફરીને

ખરેખર એવું જ હતું, બાણે સીંહની ત્રાડ સાંભળી હરણી નહાસતી હોય તેમ પાછળ દોડયા આવતા દુશ્મનને દેખી તે કોમળ અંગવાલી કાંઈ બાળા નહાસતી હતી.

ઓહો ! આ તો મારગેરી છે !-હા તે મારગેરીજ નહાસે છે, તેણી ડેવીડની હીલચાલ જોવા આ પહાડની ટેકરી સુધી આવી હતી, એટલામાં ત્યાં ભટકતા લોખંડી પંબલાળા લીગર ને તેના બેડીદારની તેણીની પર નજર પડી, ને તેઓ દોડયા, પરંતુ મારગેરીનું ધ્યાન તે તરફ ખેંચાતાં તેણી કંપતી પોતાનો બચાવ કરવા પેલા પહાડના શીખરપર ચઢી ગઈ.

તે શીખરના કાળા કાળા ખડક આગળ આવી મારગેરીએ ચોતરફ જોયું, તે તો ક્યાંઈ છુપાવાની જગ્યા હતી નહીં, ને ખડકાશો તો આ તરફ દોડવાજ આવતા હતા, હવે શું કરવું ? પણ એ, ખુશનસીબો મારગેરીને પેલી ડેવીડવાળી આ ખડકને લગતી ચીઠી યાદ આવી, ને તેણીયે તે ચીઠી તરતજ પોતાના ગાઉનની અંદરથી કાઢી ઉતાવળે વાંચી, ને તેમાં લખ્યા પ્રમાણે તે ખડકના એક ચોક્કસ ખાડામાં હાથ ફેરવ્યો, તો એક નાની ચાંપ દેખઈ.

ઘણીજ ઉતાવળે મારગેરીયે તે ચાંપ દાખી કે તુરતજ તેણીના આશ્ચર્ય વચ્ચે તે ખડકમાં એક છુપી ગુફાનો રસ્તો ખુલ્લો થયો, એક પળની દીલ ક્યાં વગર મારગેરી તેમાં પેડી, કે તે બેઠી દ્વાર પોતાની મેળે બંધ થયું, મારગેરીયે અંદર જઈ નજર કરી તો તે છુપી ગુફાની એક દીવાલપર ચેતવણી લખેલી હતી.

“ અહીંથી આગળ વધશો તો આકૃતમાં સપડાશો ”

મારગેરી આગળ વધતી અટકી, પણ અફસોસ ! કમનસીબી તેણીની પુઠેજ દોડી આવતી હતી કેમકે તેજ વખતે પાછળ આવી પહોંચેલા લીગર ને તેના બેડીદારને આ ગુફાનું દ્વાર ખોલવાનો પ્રયત્ન કરતા તેણીયે સાંભળ્યા.

માત તો બંને બાજુએ હતું, તો લીગરના હાથમાં જઈ કાં મરવું ? એમ વિચાર કરી લુચ્ચાઓ અંદર આવ્યા તે પહેલાં મારગેરી તે અબાણી ગુફામાં આગળ વધી, પરંતુ પાંચેક પગલાં આગળ ભરતાં બાણે ધરતી ફાટતી હોય, તેમ જમીનપરનું એક છુપું દ્વાર ખુલ્લું થયું ને મારગેરી યાદોમ એક ઉંડા અંધારા ચોરસમાં ઉછળી પડી.

મારગેરીને વાગ્યું છતાં તેણી ઉભી થઈને તે ઝોરડામાં ઉઠી આસપાસ ભેટી એક ખુણામાં ઉભી હતી, એટલામાં ખીજે ધડાકો થયો, ને લીગરના મળતીયાને મારગેરીએ આજ અધારા ઝોરડામાં પડતાં જોયો.

વાઘ અને બકરી આમ અદસ્તતા એકજ ઝોરડામાં પુરાયા, પણ પડેલા બદમાશનો પડતાં પડતાં ગોઠણ બાંગી ગયો, ને તેથી મારગેરી ખુશ થતી એક ખુણામાં જઈ બેઠી, બહારથી લીગર અને ખીજા બે મળતીયા આ પડેલા મેખરને આ ઉંડા ઝોરડામાંથી કાઢવા અશક્ત હોવાથી, જે નીરાશાના ઉદગારો કાઢતા હતા તે તેણી સાંભળવા લાગી.

આખરે લીગર ને તેના મળતીયા બદમાશો હવે સંભાળથી આગળ વધતા હોય, તેવું મારગેરીને એ ઉંડા કુવા જેવા ઝોરડામાંથી જણાયું, પણ એટલામાં થોડીવારમાં આકાશમાં વાદળાં અથડાતાં હોય તેવો ઉપરની ગુફામાં અવાજ થયો અને બધે ગુફાની છત તુટી પડતી હોય, પથરાઓનો વરસાદ વરસતો હોય ને તેની નીચે લીગર અને લીગરના મળતીયાઓ દમ્ભાઈ જતા હોય, તેવી તેઓની બંધકર ચીસો મારગેરીના કાન સાથે અથડાઈ.

“ નકરી બદમાસો આ તલેસ્માતી ગુફામાં આકૃતમાં સપાયા છે ” મારગેરીએ આ અધારા ઝોરડામાં બેડાં બેડાં કલ્પના કરી, પણ આપણને તેણીની સાથે કલ્પના કરવા રોકાવું પરવડે એમ નથી, કેમકે બનાવો હવે એકદમ બને છે, ને આપણે ચોતરફ ધ્યાન પુગાડવાની જરૂર છે, માટે ગુફામાંથી નીકળી આલો આપણે રસ્તાપર જઈએ.

પણ રસ્તાપર આ શું ? આ શેની દોડધામ છે ? અરે એ તો પેલો બેદી બુરખાવાળો મોટર સાઈકલ પર ન્હાસતો જણાય છે, અને પાછળ પોલીસની મોટર છે, હા, તમજ છે, પોલીસને ચત્તારે ખાતમી મળી હતી, કે બુરખાવાળો લાર્કીંગ મીસ વીલકીનસન સાથે પ્યાર કરતો બાગના છેડાપર ઉભો છે, ત્યારે પોલીસો મોટરમાં બેસી તેને પકડવા દોડ્યા, પણ ચાલાક બુરખાવાળો ચેતી મીસ વીલકીનસનને કીસ કરી મોટર સાઈકલ પર નાઠો, પોલીસોએ તેને ન્હાસતો જોયો, ને તેની પુઠ પકડી

ન્હાસેલો બુરખાવાળો એક જાતે આગળ ત્યાંથી પેલી તલેસ્માતી ગુફા તરફ દોડ્યો, તો આકૃત ! તે તલેસ્માતી ગુફામાંથી લીગરને નીકળતો જોયો, કેમકે મારગેરીએ કરેલી કલ્પના ખરી હતી, ને લીગરના બે બેડીયા તે તલેસ્માતી ગુફામાં મોતને સ્વાધીન થઈ ગયા હતા, ફક્ત સાવચેત રહેવાથી લીગરજ બચી ગયો હતો, ને હવે આ મોતની ખીણ છોડી તે બહાર નીકળતો હતો, બુરખાવાળાએ તેને જોયો, ને તે એક બાજુ છુપાઈ ગયો, જેવો લીગર બહાર નીકળ્યો. કે એકદમ ઓચીંતો તેના પર તુટી પડ્યો, તે બે વચ્ચે રસાકસી ભરેલી મારા મારી થઈ, ને આખરે બુરખાવાળો તે દુષ્ટને દબાવી મારી નીચે પાડી ઈધ ઉતાવળે ગુફામાં ચાલ્યો ગયો, કેમકે પોલીસો આ તરફ લગભગ આવી પહોંચ્યા હતા.

બુરખાવાળાની પાછળ પડેલાં પોલીસોએ આવતાની સાથે લીગરને પકડી લીધો, ને આજે એકજ બંધકર ગુન્હેગાર સપડાતાં પણ સંતોષ માની તે પોલીસ પાર્ટી કેદી સાથે રવાને થઈ.

તે ગડબડ બધી શાંત થયા પછી ગુફાનું દ્વાર ખુલતું જણાયું, અને અંદરથી મારગેરી ને લેદી ખુરખાવાળો નીકળતાં જણાયાં, મારગેરીની છાતી બયથી ઘડકતી હતી, કેમકે તેણી હમણાં મોતના માનસમાંથી ખુરખાવાળાની મદદથી બચી હતી, તેમને યાદ તો હશે, કે મારગેરી સાથે એક લીગરનો મળતીયો પણ પેલા અંધારા કુવામાં પુરાયો હતો, તેનું ધ્યાન આખરે મારગેરી તરફ ગયું ને તે છરો લઈ ઘસડાતો ઘસડાતો તેણીને મારગા આવ્યો, એજ વખતે કુવાની બાજુના લોંચરામાં બેઠે સમાધીમાંથી જાગ્યો હોય, તેમ ખુરખાવાળો ત્યાં આવી પહોંચ્યો, ને પીસ્તોલથી બદમાશને ઠાર કરી મારગેરીને બચાવી બહાર આવ્યો.

“ઓ લેદલરમના ભંડાર ! મૂંઢને બચાવનાર ! હવે કૃપા કરી મને સારું કહે કે તું કોણ છે ?” મારગેરીએ ગુફા બહાર આવતાં વીનતીથી પુછ્યું.

“જણવું છે ! તો જો ! આ હૃદય ને મુખ હંમેશાં ત્હારા માટે ખુલા છે બહાલી મારગેરી !” એમ કહી તે લેદી શખ્સે પોતાનો ખુરખો ઉઘો કર્યો, ને મારગેરીની છાતીમાં હુપને પડઘો પડ્યો.

પ્રકરણ ૩૯=૪૦

આજે તમારી માનીતી મારગેરીની ઉદાસી હવામાં પીગળી ગઈ હતી, અને તેની જગા છુપી ખુશાલીયે લીધી હતી, ને તે એકાંત ઓરડામાં બેઠી બેઠી તેણી વખતો વખત રોજ બોલતી હતી કે,—

“ઉડશું બન્ને થઈ એક આ આશ્રિત તણા આકાશમાં,

“નવ મરણુ પણ પાડી શકે જુદાં અમોને આશમાં.

આમ કોઈકની સાથે એક થવા તેણીનું જીવન તલાખી રહ્યું હતું, તેજ શબ્દો મુખથી લવતી તેણી ટેલીફોનના બુગળા પાસે ઉભી રહી, ને બુગળું કાન પર મુક્યું, ને તેણી ચમકી.

“લીગર કેદખાનામાંથી નહાસી ગયો” ટેલીફોનના બુગળામાં અવાજ સંભળાયો, ને મારગેરિયે કાન ટટાર કર્યા, કેમકે તેણી સમજી ગઈ કે સર ગોલ્ડન ને પોલીસો વચેની તે વાતચીત છે.

હાલમાં પોલીસને મારગેરીનો શક આવવાથી, ને તેણી સઘળી ગોઠવણો પેલા લેદી ખુરખાવાળાને કહી આવતી હોવાથી તેણીનાથી છુપી મસલતો પોલીસ અને ગોલ્ડન વચે થતી હતી, છતાં મારગેરી તે મસલત આ ટેલીફોન મારફત સાંભળી લેતી હતી, અત્યારે પણ તેઓ સાથે લીગર સંબંધી વાતચીત થતી જોઈ મારગેરી ટેલીફોનમાં તીવ્રપણે સાંભળવા લાગી.

“લીગર કેવી રીતે નહાસી ગયો ? સર ગોલ્ડન પુછતાં હોય એવો અવાજ સંભળાયો. “ઘણીજ અભયબ રિતે નહાસા ગયો, કેદખાનામાં એમ બન્યું” કે જવાન દારોગો તેને માટે ખાવાનું લઈ ગયો, ને બે પહેરિગરો ફરવાબાજ પર ચોક્કી કરતા હતા, જ્યારે અરધો એક કલાક થયો છતાં દારોગો બહાર ન નિકળ્યો ત્યારે પહેરેગીરો અંદર ગયા, ને જોયું તો જવાન દારોગો મુવેલો પડ્યો હતો, ને તેમાંયે વધારે અભયબ જેવું તો એ હતું કે તંના ચહેરો જવાન છતાં સાઠ વરસના બુદ્ધા જેવો થઈ ગયો હતો.” ખબર લાવેલા શખ્સને ખુલાસો કરતો

સાંભળ્યો, ને આટલી ખબર સાંભળતાં તો મારગેરી ખુરશીપરથી ઉઠી ઉભી થઈ, ને જોવારકોટ એઢી લઈ બહાર નીકળી.

તેણીને ઓરડામાંથી બહાર નીકળતી જોઈ પોલીસો ને ગોલ્ડન ચુપજ થઈ ગયા, મારગેરી મનમાં હસી, ને “હું જરા બહાર ફરવા જઈ છું” એમ આપને જણાવી તેણી બહાર પડી.

ઉતાવળે પગલે ચાલતી તેણી પેલી બચાંકર લેદી ગુફા પાસે આવી પહોંચી, ને આવતાંની સાથે એક નાની સીટી મારી, કે તે ગુફાનું તલ્લેરમાતી દવાર ખોલ્યું, ને અંદરથી તે કાળને કંપાવનાર લેદિ ખુરખાવાળો ચાને ગેળી મદદગાર બહાર નીકળ્યો.

“કેમ બહારી” તેણે આવતાની સાથે મારગેરીના ગોરા ગાલપર ચુંબન લેતાં પુછ્યું.

“કેમ શું? લીગર કેદખાનામાંથી નહાસી ગયો છે, દારોગાને મારી નાંખ્યો છે, આશ્રય તો એ થયું છે કે મરનાર દારોગો જવાન છતાં બુદ્ધો બની ગયો છે” મારગેરીએ આસપાસ જોઈ ધીમેથી કહ્યું.

“હા, એમાં નવાઈ પામવા જેવું નથી-કેમકે એક એવી જાતનું ઝેર આવે છે, કે જેનો ઉપયોગ કરતાં માણસ એકદમ બુદ્ધો બની મરે છે, ને તેવું ઝેર લીગરનો એક સાયન્ટીસ્ટ સાથે શયતાન સ્કીડમનજ બનાવે છે, તેનો લીગરે ઉપયોગ કર્યો હશે, ખચર, પરંતુ એક રીતે લીગરે નહાસી જઈ મહારાપર આક્રમક ઉભીજ રાખી છે, પણ પ્રીકર નહી, આજેજ સાંજના લીગરના એ બાકી સાયન્ટીસ્ટ જોડીદાર પાસેથી હું લેખીતવાર એકરાર લખાવવા કોશીશ કરીશ, તું મને તે સાયન્ટીસ્ટને ત્યાં મળજે” એમ કહી ખુરખાવાળો ગુફામાં અદ્રશ્ય થઈ ગયો, ને મારગેરી હજી એક ડગલું આગળ ભરે, એ પહેલાં તો તે ખડક પાછળથી એક પોલીસ જામુસ ધસી આવ્યો ને મારગેરીને પાડી.

“જવાન છોકરી, આજે તું સપડાણી છે, તને હું ખુરખાવાળા સાથે વાત કરતો જોઈ ગયો છઉં. ચાલ હવે મારી સાથે, તારા બાપ પાસે તને ખુરખાવાળાની જામુસ તરીકે રજુ કરું છું.”

એકાએક કુટી નીકળેલા પોલીસના આ બોલથી મારગેરી ગભરાવાને બદલે હસી, ને સામે પોલીસ જામુસને સતાવતી, તેનું ટીખળ કરતી તેણી ઘર તરફ આવી, જામુસે ગોલ્ડનને વાત કરી, ને ગોલ્ડનને છેડાઈ “બેવકુફ છોકરી, કુશમનને મદદ કરવા તું તઇયાર થઈ છે?” વિગેરે કેટલાક ઠપકાના શબ્દો કહી તેણીને એક ઓરડામાં પુરી દિધી. ઓરડામાં પુરાતાં તેણી બાપની સ્થાને જોઈ બબડી—

“શંકા તણા ચશમા ચઢાવી મુખ ફાંફાં મારતા;
નિર્દોશ ઉભાં ઝાડને ભરમાઈ તરકર માનતા.”

પરંતુ મારગેરીના એ માર્મિક બબડાટ પર ગોલ્ડન ધ્યાન ન આપતાં ફરજાએ બહારથી બંધ કરી પોલીસની જામેલી મીટીંગમાં જઈ બેઠો.

“ત્યારે હવે શું કરવું?” ગોલ્ડન પોતાની બેઠકપર ગોઠવાતાં પુછ્યું.

“શું કરવું શું, આજે તે લેદી શખસને જરૂર પડ્યો છે, કેમકે બહુસે સાંભળી લીધા મુજબ તે લેદી ગુન્હેગારે આજે સાંજે સાયન્ટીસ્ટ સ્ટીડમનને ત્યાં મળવા મારગેરીને કહ્યું છે, તો તેણીને ખદલે આપણે જઈશું, ને તેને સપડવશું” પોલીસનો વડો સંતોષપૂર્વક બોલ્યો.

“પણ જોડે તે ઉછાંછળી છોકરી અંદર છે કે” ગોલ્ડન મારગેરીનું નામ આવતા ચમકી તપાસ કરવા ઉઠ્યો, ને ઓરડો ખોલી જુવે છે, તો મારગેરી ન મળે ! ગોલ્ડને હેમતાઇને જોયું તો બારીના કઠેરા સાથે તેણીના ગાઉનનો ફાટેલો છેડો લટકતો હતો.

“નકકી તેણી અહીંથી નહાસી ગઈ હશે” ગોલ્ડને ગભરાઈ પોલીસને બોલાવતા કહ્યું, પણ ખરેખર મારગેરીએ આ બધા અછલના ઈબરદારોને બનાવ્યા હતા, ને તેઓ જેવા કરવાળે ખુદલો મુકી બારી આગળ તપાસ કરવા લાગ્યા, તેજ તકનો લાભ લઈ પડકા પાછળ છુપાયલી મારગેરી બહાર નીકળી આવી, ને પોલીસ તેમજ પીતાની હુશિયારી ઉપર હસતી એક નાની મોટરમાં ચઢી બેઠી, ને પછી મોટરને પેલા સાયન્ટીસ્ટના ઘર તરફ મારી મુકી.

હવે જ્યારે પોલીસોએ ઓરડામાં મારગેરીને જોઈ નહિ, ત્યારે તેઓ પણ મોટરમાં બેસી ગોલ્ડન સાથે પેલા સાયન્ટીસ્ટના ઘર તરફ ઉપડ્યા, પણ મારગેરી તો તેઓની પહેલાં પહોંચી ગઈ ને તે હલાલખાના જેવા સાયન્ટીસ્ટના મકાન આગળ આવી ઉપર ચઢી, ને બારીચાટે જોયું, તો ખરેખર જેળી મદદગાર પીસ્તોલની અણીપર તે લીગરના મળતીયા સાયન્ટીસ્ટ લુચ્યા પાસે પોતાનાપર આવેલા આરોપ લીગર અને તેની ટોળીએ કર્યા હતાં, એવી બતને લેખીત એકસર લખાવતો હતો.

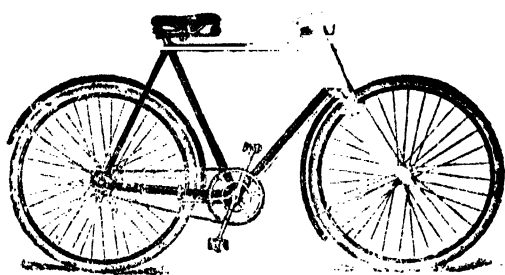
તે લુચ્યો લખતાં લખતાં પણ ભંચકર હુમલો કરવાની તક શોધતો હતો. એટલામાં કમનસીબે લેદી ખુરખાવાણાની નજર ખીજી બાજુ સેજ ખખડાટ થતાં તે તરફ ગઈ, ને તેજ પળે આ લુચ્યા સાયન્ટીસ્ટે યાહોમ ધસી જઈ, તે લેદી ખુરખાવાણા લાફીંગને મજબુતીથી પકડી નજદીકની બારીમાંથી બોલતી માફક નીચે ઉછાળ્યો, તે ઉછાળ્યો, પડ્યો, ને પથરની પુટપાથપર પડતાં મોત વખતની એક ભયંકર ચીંચાચારી સાથે ખેલ ખલાસ !

મારગેરીને આંખમાં ચક્કર આવ્યાં, લુચ્યો સાયન્ટીસ્ટ રાજ થયો, પણ આ શું ? ખીજે બારણેથી તેવોજ-અરે ! તેજ લાફીંગ માસ્ક પીસ્તોલ સાથે સાયન્ટીસ્ટ સામે ઉભો, એકરાર લખી આપવાની માગણી કરવા લાગ્યો, ત્યારે મુવો કોણ ? લીગરનું શું થયું ? લેદી ખુરખાવાણો ? ને મારગેરી કોની સાથે પરણી ? એ સંખ્યાબંધ સવાલો ફક્ત કવીન સીનેમાજ કહી શકશે.

સંપૂર્ણ.

— ધી —

કાઉન સાઇકલ સ્ટોર.

પ્રોપરાયટર એન્ડ ડીઝ કુશની
કવીન વીક્ટોરીયા સીનેમા સામે-સુરત.

નવી સાઈકલો વેચનાર તથા સાઈકલને લગતો દરેક
જાતનો સામાન વેચનાર તેમજ દરેક જાતની સાઈકલો
દુરસ્ત કરનાર; જે તમારી ખડખડ પાંચમ ખટારા જેવી
સાઈકલોને લઠીના રંગ ચઢાવી અપ-ટુ-ડેટ સ્ટાઈલમાં
તદન નવા જેવીજ બનાવવી હોય તો એકવાર હમારી
દુકાનની મુલાકાત લઈ ખાત્રી કરો.

સૂચના.

યાદ રાખજો કે અમારી દુકાનના ભુલાવે કોઈ કામચલાઉ દુકાને
જઈ થાપ ખાઈ જશો માટે ઉપર પ્રમાણેનું અમારું એડરેસ નોંધી રાખશો.

શહેરની મધ્યમાં આવેલું ખુલ્લી હવા વાળું

સુરતની શોખીન પ્રજાનું મોજનું માનીતું મથક

કવીન વિક્ટોરીયા સિનેમા

ઠોંગ મોટી ઘડીયાળ પાસે-સુરત.

પ્રોગ્રામ દર બુધ, અને શનિવારે બદલાય છે.

થાકેલા મગજને રહત આપવા એક લટાર જરૂર મારજો.

તરેહવાર હાઈકલાસ કોમીક, સ્ટાર ડ્રામા, સીરીઅલ,

વીગેરે જોઈ તમારી તબીબત ખૂશ થઈ જશે.

હાડવૈદ રાંદેરવાલા

હોરમસજી કાવસજી ભીમ.

૫૦ વરસના જુના અનુભવી

હંમેશનો મેળાપ, મોટી ઘડીયાળ પાસે—સુરત.

જ્યાં ભાંગેલા, ઉતરેલા, હાડકાંના ઈલાજ, હાડકાંનું ચુરેચુરા થઈ જવું વીગેરે
ભયંકર કેસો ખાત્રી પુર્વક રીતે સાજા કરવામાં આવે છે. ઠાઈ સાહેબને
કામ પડેથી દેશાવર ખાતે પણ બોલાવશે તો આવીશું તથા
દવા વીગેરે મોકલી આપીશું.

શ્રી. ખુ અના ધી સુરત જૈન જોગજન મી પ્રેસમાં પ્રબુશંકર નરભોરામ આસે જાપુ
૬૦ અપાળીયા મકાના-સુરત

“દીનશા” વિના બીજું નહિ, હિંદી સંસ્કૃત સંસ્કૃત

સુરતી સહેલાણીઓ.

“ગેબી મદદગાર” જેઈ ગંભીર મેળવંજો અને
કલેજી કંડુ કરવા “દીનશા” કુંપનીનાજ સાડા

લેમન રાસપખરી વીગેરે પીજી.

હલકો માલ પીશો તો તબીયત બગડશે માટે સાચવેત રહેજો.

દીનશા કંપની કલુપીઠ-સુરત.

તમારા સુંદર ચહેરાને

મરીઅલ ટકું જેવો એબ લગામણો શા માટે ખનાવો છો ?

“ચાંપાનેરીઆ ફ્રાટોગ્રાફીક સ્ટુડીઓ”માં જજો

હાઇકલાસ ફ્રાટોગ્રાફી અપ ટુ ડેટ સ્ટાઇલમાં જ્યાં

એન લારજી, ઓમાઈડ, સેપીઆ, હાઇકલાસ ટચીંગ વીગેરે રૂમાલ તથા વીટી

ઉપર પણ ફ્રાટોઓ જેઈ દાંતમાં આંગળા પકડી કહેશે કે વાહરેવાહ

“ચાંપાનેરીઆ” કમાલ કરી ભાવનાલ માટે એકવાર પૃષ્ઠી ખાતી કરો.

માલિક,

એ. એન. ચાંપાનેરીઆ.

લાગાતળાવ રોડ-સુરત.

છાપનાર—પ્રભુશંકર નરસેરામ વ્યાસ

છાપવાનું ઠે.—શાં ખુબચંદ અમીચંદનાં ધી સુરત જૈન એનજીન પ્રીન્ટીંગ પ્રેસ

અપાટીઆ ચકલા સુરત.

પ્રસીદ્ધ કરનાર—હુશેન ઈબ્રાહીમ અરબી માલેક કવીન વીકટોરીઆ સુરત.

પ્રસીદ્ધ કરવાનું ઠે.—ટાવર નજીક પોલીસ લેન પાને—સુરત.

